

Z Brazyliji

POLICJA ODEBRAŁA KOMUNISTOM SKRADZONE PIENIĄDZE

Z Natalu donoszą, że pewne osoby, które jechały taksówką nr. 325, kupując 40 litrów gazo-
zolina, chciały uiszczyć rachunek, dając banknot 500\$000, skradziony przez komunistów z Banku Brazylijskiego w czasie ostatniej rewolucji listopadowej.

Powiadomiona o tem policja, zdolała uwięzić jedną z owych osób, w chwili gdy wsiadała na pociąg do Recife. Przy rewizji znaleziono u aresztowanego 57 banknotów o tej samej wartości. Uwięziony oświadczył, że jest rezerwistą wojskowym i znajduje się w podróży wypoczynkowej. Następnie policja idąc po nitkę do kłębka, zdolała uwięzić jeszcze kilka osób u których znaleziono 86.000\$000 również w banknotach, które zostały skradzione przez komunistów.

WYDALENIE AWANTURNIKÓW

Z Rio donoszą, że prezydent Republiki podpisał dekret, w którym skazuje na wydalenie z kraju, jako elementów zagrożeń porządkowi społecznemu, następujących osobników: Włocha Mario Natale, portugalczyka Antonio Claudio, hiszpana Angel Alvares Sanchez val Angel Alvarez, polaka (?) Józefa Waksmana i Santiago Abriata.

KOMUNISTA BIRIŃSKI

W Rio de Janeiro znajduje się węgierski komunista Adalberto Biriński, oskarżony o udział w morderstwie króla Aleksandra w Marsylii.

Policja znalazła dowody, że Biriński jest agentem Bolszewij. W tych dniach Biriński usiłował popełnić w więzieniu samobójstwo, przecinając sobie nożem do golenia żyłę; wnet jednak spostrzeżono usiłowanie popełnienia samobójstwa i pośpieszono mu z pomocą lekarską.

ULEWNA BURZA

Nad Rio de Janeiro przeszła niezwykle gwałtowna burza; niektóre przedmieścia jak Tijuca, Grajahu, Andarahy, Villa Isabel, Gavea i Jardim Botânico zostały zalane, wskutek tego została wstrzymana na nich wszelka komunikacja.

WIEKOWA STARUSZKA
W Campos zmarła staruszka Józefa Gomes, dożywszy 118 lat; staruszka dożyła się 50 wnuków, 72 prawnuków i 5 praprawnuków.

Paraná SIOSTRY MIŁOSIĘDZIA OTWIERAJĄ DOM W MARECHAL MALLET

W tych dniach, na skutek próśb kolonji Malletańskiej, polskie Siostry Miłosierdzia otwierają dom św. W. Marechal Mallet i będą prowadziły ochronkę a także szpital, który muncyplum zamierza zbudować. Przewielebnym Siostrą na nowym posterunku pracy, Redakcja „Ludu” życzy wszelkiej pomyślności.

NIE KOLAMA LECZ HALAMA
W sprawozdaniach o morderstwie w Nowej Woli zamieszanych w poprzednich numerach, zostało niekształcone nazwisko mordercy, a mianowicie zamiast Jan Kolama ma być Jan Halama, który po ojcu (z nieprawego łoża) nazywał się także Jan Czarnecki.

Jak donosi „Gazeta do Povo” Jan Halama służył przy policji, lecz został z niej za zachowywanie się nieuprzejmie. Dotychczas policja nie zdolała ująć mordercy.

KATOLICY A POLITYKA

(Dokończenie ze strony 1-szej)

Ale nie tylko katolicy poszczególni mogą należeć do stronnictw politycznych, będących w zgodzie z Kościołem, ale nawet jest obowiązkiem katolików brać czynny udział w polityce swego kraju, zwłaszcza gdy interesy Kościoła tego wymagają. Już Leon XIII ostrzegł przed biernością tych katolików, którzy pod pozorem nie mieszanja się do polityki, stają na uboczu: „Gdyby katolicy stali na uboczu — mówi Leon XIII — bez przeszkód — ster chwycą ci, których poglądy nie rokują nic dobrego dla państwa. Poza tem, przyniosłoby to szkodę sprawie chrześcijańskiej, gdyż wówczas wrogowie Kościoła posiadaliby wszelką władzę, jego zaś obrońcy żadnej”.

Obecnie panujący Papież przypomina to pouczenie Leona XIII w liście do episkopatu litewskiego, pisząc: „Katolicy zaniedbaliby ważny obowiązek, gdyby się nie zajmowali stosownie do sił swoich polityką swoich miast, prowincji, państwa... Gdy pozostają bezczynni, ster spraw publicznych łatwo dostaje się tym, których przekonania nie dają wielkich rekoltów porządku”.

Nie przeszedzając kwestji, czy w Polsce powstanie wielki blok stronnictw katolickich, czy też stronnictwa katolickie będą

działać oddzielnie, odpowiednio do swych założeń społecznych i gospodarczych, należy stwierdzić, że stronnictwo, aby zasługiwało na nazwę katolicką i aby mogło spełnić swą dziełową misję odnowienia życia w Polsce, winno zachować następujące warunki:

1. realizując swe postulaty polityczne, winno oprzeć się na społecznej doktrynie Kościoła, zawartej przedewszystkiem w encyklikach Papieża.
2. winno działać w myśl wskazań hierarchji Kościoła.
3. powinno unikać dzisiejszej zasady materialistycznej, potępionej przez Piusa XI w alocucji na konsystorzu 20 grudnia 1926 r. — „stawiania polityki przed religią”.
4. winno unikać metod partyjnych, rozbijania i jateczenia obozu katolickiego; tam bowiem, gdzie w grę wchodzi najwyższe interesy religijne i moralne, zamiknąć muszą spory partyjne.

Ci, którzy chcą stworzyć dziś w Polsce wielkie stronnictwo katolickie dla celów politycznych, winni przedewszystkiem postępować w myśl słów wypowiedzianych już przez Benedykta XV. „Walka obecna wymaga od katolików jednokowej myśli, jednakowej woli i jednakowego czynu”. (KAP.)

UWOLNIENIE ZABÓJCY

W Ponta Grossa odbył się proces przed ławą przysięgłych sądujacych przeciw kolejarzemu Albino Santos, oskarżonemu o zabójstwo Piotra Nunes Gonçala.

Ława przysięgłych uwolniła oskarżonego 4 głosami przeciw 3 głosy. Poprzedni wyrok skazywał Albina Santosa na 15 lat więzienia.

Promotor publiczny, dr. Lauro Fabricio de Mello Pinto wniósł apelację od wyroku ławy przysięgłych do Trybunału Apelacyjnego Stanu.

Skład ławy sędziów przysięgłych tworzyli: pp. Alfredo Villela Bitencourt, Augusto Cauto Junior, Egidio Doná, Alfredo Holzmann, Nicolau Grayna i Leonidas Becker.

KURYTYBA

KONCERT CHÓRU POLSKIEGO W RADJO KURYTYBSKIEM

Jak się dowiadujemy, Towarzystwo Splewacze Św. Stanisława urządziła dnia 19-go b. m. o godzinie 8.45 do 9.30 koncert pieśni polskich, który będzie nadawany w radjo kurytybskiem „P. R. 2 Voz do Paraná”. Na program koncertu składają się: 1) występy chóru Św. Stanisława pod kierownictwem p. dyr. Heleny Skalskiej; 2) występy p. prof. Wl. Neumana (solo skrzypcowe); 3) płyty polskie.

Jak się dowiadujemy, przez Chór Św. Stanisława, p. Mieczysław Forecki czyni starania, ażeby występy Chóru Św. Stanisława były nadawane stale przynajmniej raz na miesiąc; dobra to myśl, bo pieśń polska może być znakomitym środkiem propagandy kultury polskiej, a dotychczas niestety zupełnie zaniedbywanym.

SPRAWY POLITYCZNE

Gubernator Stanu Paraná p. Manoel Ribas doszedł do porozumienia z przywódcami Partji Społeczno-Narodowej i postanowił przyjąć ich współpracę. Porozumienie potwierdzono odpowiednią umową, która przewiduje, że sekretarzem Rolnictwa zostanie p. Robert Glazzer, szefem policji kapitan Manoel Barreto, a głównym prokuratorem Stanu p. Alencar Gui-

marães; są oni członkami Partji Społeczno-Narodowej. Inne stanowiska pozostała w rękach członków Stronnictwa Społeczno-Demokratycznego, na którym w dalszym ciągu opiera się Gubernator Stanu.

SZOFRER NAJECHAŁ NA CHŁOPCA

Na skrzyżowaniu ulic Comendador Araujo i Brigadeiro Franco szofer Beroldo Schatza, urządk firmę szcrotek z Agua Verde najechał na 9-letniego chłopca Waldemara, synka naszych rodaków p. Józefa i Marij Gierszewskich, zamieszkałych przy przedłużeniu ulicy Steifelda.

Chłopak został tak ciężko poraniony w wypadku, że tego samego dnia zmarł wskutek odniesionych ran.

Nieostrożnego szofera polleja pociągnęła do odpowiedzialności.

LUDNOŚĆ UŻAŁA SIĘ NA BRAK ŚRODKÓW KOMUNIKACYJNYCH

Dziennik „O Dia” zamieszcza apel mieszkańców przedmieścia João de Lara i Assungul, w którym domagają się ulepszenia środków komunikacji w ich okolicy. Dotychczasowa obsługa autobusowa kurytybskiej Kompanji Força e Luz jest niedostateczną, albowiem autobusy kursują rzadko, a ponadto Kompanja nie trzyma się żadnego rozkładu godzin kursów. To samo zresztą dzieje się i na innych liniach jak na przykład na linii Mercês.

Z KURYTYBY

P. Gubernator Manoel Ribas powrócił z Paranáguá, gdzie spędził kilka dni na wypoczynku, do Kurytyby.

ELIXIR 914

używają go zauważa się po kilku dniach:

- 1) Krew czystą, wolną od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia.
  - 2) Zniknięcie przyszców, egzemy, wrzodów, swędzenia, ran jatrzących i t. p.
  - 3) Zniknięcie zupełne **Reumatyzmu**, bólów w kościach i bólu głowy.
  - 4) Zniknięcie objawów syfilistycznych wszelkich niedomagani spowodowanych przez syfilis.
  - 5) Zołdek i kisielki będą w doskonałym stanie, bo „Elixir 914” nie atakuje zołdek i nie zawiera jodków.
- Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posiada świadectwa szpitali, tudzież specjalistów w chorobach oczu i zołdkowych na tle syfilistycznym.

— Izba muniocyplna uchwała przyznać subwencję Szkole Agronomicznej, oraz Kompanji „Aereolloyd Iguassú”, tej ostatniej przyznano subwencję w wysokości 50 kontów.

— W schronisku dla starców Św. Wincentego a Paulo zmarła 80 letnia Ulíketa Hastrik.

— W Kurytybie bawi generał Deschamps Cavalotti, inspektor 2-giej Grupy Okręgów Wojskowych.

— Senator dr. Antonio Jorge Machado Lima udał się do Rio.

— Dyrekcja Nauczania Publicznego zapowiada, że wkrótce zostanie założonych osiem parzostanów dla dzieci w Kurytybie, a także w Jacaresinho, Cambará, Santo Antonio da Platina, Antonie, Morretes i Campo Largo.

— Prezesem zarządu Kolegium Im. Sienkiewicza na obecny rok szkolny został wybrany p. prof. Modest Falarz.

Santa Catharina

CIĘCIE HERWA MATY
Gubernator Stanu Santa Catharina, p. Nereu Ramos wydał dekret, w którym postanawia, że obcinanie herwa maty w stanie Santa Catharina dozwolone jest tylko w okresie od 15 go czerwca do 15 go września każdego roku.

WYNIK WYBORÓW

Z Florianopolis donoszą, że w tamtejszem muniocyplum zwyciężyła Partja Liberalna. Poza tem Partja Liberalna otrzymała większość głosów w okręgach Laguna, Mafra, Itayopolis, Porto União, Cruzeiro i Campos Novos. W wielu okręgach większość otrzymali Integraliści.

Rio Grande do Sul

FALSZYWE ŻEBRACZKI

Komisja syndykacyjna „Spaan” wykryła, że po ulicach Porto Alegre żebrze pewna kobieta, która jest właścicielką dwóch domów, jeden o wartości 8.000\$000, a drugi 3.000\$000. Inna znów młoda kobieta, ubrana w lachmany żebracze

jest żoną 24-letniego robotnika, który zmusza ją do żebractwa. **NAUKA RELIGJI W SZKOLACH PUBLICZNYCH**
W Stanie Rio Grande do Sul na żądanie rodziców zaprowadza się stopniowo naukę religji w szkołach publicznych, jak to przewiduje Konstytucja. Ostatnio zaprowadzono uroczyste naukę religji w kolegium w São Luiz Gonzaga, do którego w obecnym roku na pierwszy kurs zapisało się przeszło 700 dzieci.

W KILKU SZŁOWACH Z CAŁEJ BRAZYLII

— W Rio, siostrzenica p. prezydenta, panna Amelia Dornelles poślizgnęła się na schodach swego mieszkania, doznając obrażeń cieleśnych.

— W więzieniu poprawczym w Porto Alegre przebywało dnia 29 go lutego b. r. 489 więźniów, a mianowicie 416 mężczyzn, 11 kobiet i 60 małoletnich.

— Na wydziale medycyny w Porto Alegre, z powodu przepełnienia, pomimo złożenia egzaminów wstępnych, nie zostało przyjętych 20 studentów; musieli udać się do Kurytyby i tu dopiero zostali przyjęci na uniwersytecie kurytybskim.

— Dnia 24 go ubiegłego miesiąca Stan Rio Grande do Norte ogłosił swą nową konstytucję.

— General Christovam Barcellos zrzekł się godności deputowanego federalnego i powrócił do służby wojskowej.

— Rząd brazylijski otworzył biura propagandy handlu brazylijskiego w Washingtonie, Buenos Aires, Paryżu, Berlinie i Warszawie.

— W Campinas tramwaj najechał na niejaką Thomasię Ferreira, która, jak ustaliła policja, liczyła 105 lat.

— W Rio wykryto dwóch fałszerzy znaczków, oraz zapas podrobionych znaczków na 11 kontów.

— Małżonka p. prezydenta Republiki udaje się wodnym samolotem „Comodoro” do Stanów Zjednoczonych na wypoczynek.

— Rio zmarł były senator Antonio Azeredo.

S. P.

Rudolf Papla

Urodzony w 1901 roku na Śląsku. Akcjonariusz i członek Komisji Rewizyjnej Parańskiej Spółki Kolonizacyjno-Handlowej, T. A. Padł z ręki złoczyńcy w dniu 3 marca 1936 r. na kolonji „Nowa Wola”, (Municyplum Thomasina). W Zmarłym tracimy znanego człowieka i bardzo cennego pracownika na niwie oświatowo-społecznej i gospodarczej.

Cześć Jego pamięci!

Rada Administracyjna Parańskiej Spółki Kolonizacyjno-Handlowej, T. A.

S. P.

Stefan Wolski

Urodzony w 1879 roku w Warszawie. Administrator kolonji „Nowa Wola”. Jeden z organizatorów i akcjonariuszy Parańskiej Spółki Kolonizacyjno-Handlowej, T. A. Padł z ręki złoczyńcy w dniu 3 marca 1936 roku w „Nowej Woli” (Municyplum Thomasina). W Zmarłym tracimy znanego człowieka i jednego z dawnych pionierów kolonizacyjnych.

Cześć Jego Pamięci!

Rada Administracyjna Parańskiej Spółki Kolonizacyjno-Handlowej, T. A.

Ostatnie wiadomości

Z Warszawy donoszą, że w Łodzi w przemyśle włókienniczym, ogłosilo strejk 115 000 robotników; pozatem od dwóch tygodni strejkują około 12 tysięcy w przemyśle rzemieślniczym.
Dnia 9 go b. m. podczas nocy 3 500 studentów zajęło Sakołę Politechniczną, a następnego dnia urządzili strejk na znak protestu, żądając zniesienia opłat uniwersyteckich. Uniwersytet warszawski pozostaje nadal zamknięty.
Wokolicy Radomia doszło do konfliktu pomiędzy żydami i antysemitami; w czasie zajścia zginął jeden żyd i antysemita; natomiast wielu po obu stronach odniosło rany.
Z Berlina donoszą, że zdecydowane stanowisko Francji wobec naruszenia traktatu

wersalskiego wywołało w Niemczech głębokie wrażenie.
Z Paryża donoszą, że nad granicą francuską ukazały się samoloty niemieckie, lecz wkrótce zostały przepędzone przez samoloty francuskie.
P. Adolf Hitler przybył do Karlsruhu, miasta położonego w Nadrenji i okazji przyjazdu Hitlera urządzono wielką manifestację.
Z Addis Absba donoszą, że zmarł tam ras Muluguet, abisyński minister wojny.

ISKIERKI

W Mikołowie zatrzymała policja Waltera Lipsa, który nielegalnie przybył z Niemiec. Lips, urodzony we Francji, wyjechał

do Niemiec, gdzie uzyskał obywatelstwo niemieckie, a od chwili śmierci rodziców wędruje po różnych krajach, nie mogąc znaleźć pracy.

Nad obszarem Kielc przeszedł ulewny deszcz, połączony z wichurą i gradem. W niższej położonych dzielnicach Kielc woda płynęła na szerokość całej jezdnii. W poszczególnych wsiach powiatu Kleleckiego wichura uszkodziła dachy domów i stodół, oraz wyrwała dużą ilość drzew.
Pomiędzy Swarzewem a Wielką Wsią - Hallerowo na łąkach, p. Kiebowej, odkryto pod grubą warstwą ziemi starożytnie fundamenty jakiejś masywnej budowli, w której tkwiła wielka kula armatnia. Pocisk ten pochodził jeszcze z wojen szwedzkich.
Po niezwykłych o tej porze roku gromach, błyskawicach i deszczach, nastąpiło znów ochłnienie i poraz trzeci tej zimy spadł obfity śnieg, który pada nadal z przerwami.
Polska Macierz Szkolna Ziemi Wschodnich uruchomiła 19 nowych szkół powszechnych. Liczba czynnych szkół w roku bieżącym wzrosła do 41 szkół, w których będzie się uczyło 2000 dzieci.

Wielki sukces odniosła w konkursie na najlepszą dziewczynę w szkole średniej - A. L. Hall - Ornest.
Prace badawcze na terenie Szkoły - C. R. Buckingham.
Szkoła na miarę - K. Koniański.
Moje pedagogiczne credo - J. Dewey.
Zasady nauczania - B. Nawroczyński.
Reforma wychowania - G. Gantille.
Wychowanie i nauczanie - J. Plątek - K. Sośnoki.
Podręcznik Gimnastyki - L. M. Torngren.
Jak sobie dziecko świat wyobraża - J. Viaget.
Podstawy wychowania państwowego - K. Sośnoki.
Dusza dziecka - J. Sully.
Harcerze młodzieży polskiej - E. Pissecki - M. Schrelber.
Zabawy i gry ruchome - E. Pissecki.
Uwaga: Zamówienia przysyłać pod adresem: Federação Polono-Catholica - Oświata - da America do Sul - Curitiba - Caixa Postal 155 - Paraná.

Bacność! Panowie Nauczyciele!

NADZwyczajna okazja! Można nabyć w Składnicy „Oświata” następujące dzieła naukowe po cenie naprawdę okazyniej:
Żywa Szkoła - J. Ostrowski, cena 7\$000
Uczenie się pod kierunkiem w szkole średniej - A. L. Hall - Ornest 30\$000
Prace badawcze na terenie Szkoły - C. R. Buckingham 25\$000
Szkoła na miarę - K. Koniański 6\$000
Moje pedagogiczne credo - J. Dewey 10\$000
Zasady nauczania - B. Nawroczyński 25\$000
Reforma wychowania - G. Gantille 10\$000
Wychowanie i nauczanie - J. Plątek - K. Sośnoki 10\$000
Podręcznik Gimnastyki - L. M. Torngren 12\$000
Jak sobie dziecko świat wyobraża - J. Viaget 15\$000
Podstawy wychowania państwowego - K. Sośnoki 15\$000
Dusza dziecka - J. Sully 8\$000
Harcerze młodzieży polskiej - E. Pissecki - M. Schrelber 12\$000
Zabawy i gry ruchome - E. Pissecki 6\$000
Uwaga: Zamówienia przysyłać pod adresem: Federação Polono-Catholica - Oświata - da America do Sul - Curitiba - Caixa Postal 155 - Paraná.

Klinika Dentystyczna WINCENTY FLENIK Chirurg - Dentysta. Wykonuje wszelkie prace wchodzące w zakres dentystyki. Specjalność: Wyrwanie zębów bez bólu, leczenie fletu i innych komplikacji jamy ustnej. Wprawianie sztucznych zębów. CENY PRZYSTĘPNE. Godziny przyjęć: od 8 - 11 i od 1 - 6. Curitiba - Rua Saldanha Marinho, 593 Paraná.

Jest do sprzedania LOT ZIEMI 44 m. frontu i 140 m. długości na którym się znajdują 3 domy. - Telefon 8-3-7.

PALACIO

W niedzielę będzie wyświetlany wspaniały film: Sonhando de Dia. Aktory: Russ Colombo, June Knight, Roger Pryor i Henry Armita. W tych dniach będzie wyświetlany film: Desejavel w kinie nowym CINE BROADWAY, przy alou 15 de Novembro. We wtorek w PALACIO: Os Tapeadores

Klinika Dentystyczna JAN SKALSKI Chirurg - Dentysta

Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystyki szybko, starannie i tanio. Przyjmuje w każdej chwili. Rua Brigadeiro Franco N. 1985 róg Aquidabam - CURITIBA

CASA JACOB

Praca Cel. Eneas Nr 88 (dawniej Praca da Ordem) obok Egreja da Ordem, kupuje i sprzedaje meble nowe i używane po cenie niskiej. Kurytyba - Telefon 1898.

Dr. J. Aleksander Dobrowolski

Konsultorium: Plac Tiradentes Nr. 322 (Kurytyba) tuż obok fabryki czekolady Basgala. Klinika ogólna i chirurgja: Leczenie złamań kości. Leczenie żyłaków i hemoroidów. Własne laboratorium analizy moczu, krwi, śliny i t. p. Mikroskopja. Godziny przyjęć od 10-12 rano i 15-19 wieczorem.

Dr. Carlos Heller Praktykował w hamburskich i paryskich szpitalach. - Klinika ogólna. Leczy specjalnie choroby skóry, wezryczne, pęcherza i włosów. Klinika dla dzieci. - Leczy żyłaki oraz rany na nogach bez operacji. Konsultorium: Nad apteką Avenida przy Av. João Pessoa 52. Przyjmuje od 10 do 12-tej i od godz. 4-jej do 6-jej. Telefon 1-8-6-2. Rez. Rua Comendador Araujo 97 Telefon 424.

Dr. Carlos Moreira OKULISTA Profesor fakultetu medycznego Specjalista chorób oczu, uszu, nosa, gardła. - Konsultorium: Avenida João Pessoa 68, nad apteką Avenida od 10-11 i od 3-5 po południu. Rezydencja: Visconde de Nacar 809 Telefon 8-8-8.

Dr. Dante Romanó AKUSZER - OPERATOR Profesor, Operatör Uniwersytetu. Były asystent szpitali berlińskich. Leczy syfilis, drogi moczowe; djatarnia. Klinika dla Panien. Leczy sztucznie promieniami słonecznymi ultrafioletowymi. Konsultorium: Farmacja Minerva (na 1-szym piętrze) od godz. 1 do 3-ciej po południu. Praça Tiradentes 554. Rezydencja: Praça Senador Correia 4

Skład skór wybranych. Specjalna garbarnia, ulepszona do garbowania skór z sierścią. SPECJALNOŚĆ: Camurças, pelicas, boxalls, skóry do bębnow, bębneków, pergaminy. Sekcja kroju płaszców ze skórek, przedewszystkiem ze skór zwierząt brazylijskich i południowo-amerykańskich. Amhof & Cia. Ltda. Rua 15 de Novembro 433. Telefon 1107.

Miasta polskie znoszą rytualny ubój bydła, nie czekając na ustawę sejmową

RABINI GROŻĄ STRAJKIEM I POWSTRZYMANIEM SIĘ OD MIĘSA PRZEZ MIESIĄC CZASU. Mówią także o zmobilizowaniu całego żydostwa światowego przeciwko Polsce, jeśli antykoszerna ustawa przejdzie

Z Warszawy donoszą: Wobec obustronnego braku chęci do ustępstw, zatarg Polski z 4-milionową mniejszością żydowską, o znoszącą, koszerny ubój bydła, ustawę, doszedł do punktu krytycznego. Rady rabinackiej groźba sparralizowania całego przemysłu mięsnego przez ogłoszenie jedno miesięcznego strajku, spowodowała obawy w kołach rządowych. Członkowie rządu na nadzwyczajnej sesji omawiali rezolucję zjazdu rabinów. Rabin groźbę także zmobilizowaniem całego żydostwa światowego przeciw Polsce, jeśli ustawa przejdzie w sejmie.

Masowe zebrania w wielu miastach. Jeżeli 4 miliony Żydów ogłoszą bezmierny miesiąc i wstrzymają się od rytualnego uboju bydła, w całym przemyśle mięsnym zapanuje zastój. Polakom zaś weźmie pewien czas na uruchomienie rzeźni. W razie takiego strajku najbardziej uolerpią właściciele, ponieważ większość polskich zapasów mięsa pochodzi z małych gospodarstw, których głównym źródłem dochodu jest sporadyczna sprzedaż jakiegokolwiek bydła.

W tysiącach synagog odbyły się nabożeństwa żałobne. Synagoga były zaloczone Żydami ortodokсами. Przeciw ustawie wyrażono gwałtowne protesty. Wczoraj, po skończonym szabasie, w wielu miastach polskich odbyły się masowe wiece protestacyjne. Skargi i protesty prze-

wanie antysemitki uczuć w masach, są wolą aresztowani po całym kraju.

Pani Prystorowa i rabin Rubenstein

Dwieście czółowem figurami w kontrowersji, która zwróciła uwagę świata na mało znany fakt, że cały naród polski od wieków był spożywcą koszernych wyrobów mięsnych i mięsa, są dwie osobistości z Wilna. Temi są: pani Janina Prystorowa, posłanka do Sejmu, żona byłego premiera, obecnego marszałka senatu, pułkownika Aleksandra Prystora i dr. Izaak Rubenstein, najstarszy członek rabinatu wileńskiego.

Dr. Rubenstein, przemawiając na zjeździe rabinackim w Warszawie, zarzucił, iż chęć znieszenia żydostwa polskiego jest właściwym motywem antykoszernej ustawy.

Dr. Rubenstein, aczkolwiek nie należał do 153 ch „rablańców-cudotwórców”, zmuszonych do prowadzenia ekskluzywnego trybu życia ze względu na powagę cudotwórczą, uważany jest za najbardziej szlachetnego lidera żydowskiego w Polsce.

Potargali sobie brodę

Znajdując się na czole delegacji, która udała się do Stanisława Cera, marszałka sejmu, rabin Rubenstein wyszedł z zebrania ze swoją czarną, spływającą brodą, potarganą z gulem. Marszałek Cer poinformował go, iż większość posłów popiera projekt p. Prystorowej, wobec tego będzie rzeczą niemożliwą wycofać wniosek bez zgody rządu. Jeżeli więc gabinet nie poweźnie żadnych kroków, projekt ustawy ulegnie zwykłej procedurze. Dr. Rubenstein oświadczył, że żydostwo polskie stoi zdecydowanie w opozycji do proje-

ktowanego prawa, antysemitki-go w naturze i wymierzonego w legalne praktyki religij żydowskiej.

Podzieleni w szeroko rozbieżne ugrupowania polityczne i na szereg sekt religijnych, zorganizowani Żydzi w całej Polsce wyrazili poparcie akcji rabinów.

Nie godzi w religię Żydów

Odpowiadając na oświadczenie dra Rubensteina, p. Prystorowa zaprzeczyła, jakoby projekt jej godził w religię żydowską. „Złożyło się niefortunnie - rzekła - iż krok ten konfliktuje z rytuałem żydowskim. Zwierzęta powinny być głuszone przed ubojem, ani nie powinny być oprawiane ze skóry dopóki żyją, co nie powinno być brane za grzech dla religii żydowskiej.

„Ustawa moja nie uderza w wyznaczenie żydowskie, powiedziała pani Prystorowa dalej - ale mieszanie żydowskiego przemysłu rzeźniczego z religią żydowską uderza w mój wniosek. Ani ja, ani inni zwolennicy tej ustawy, nie jesteśmy żadnymi antysemitami. Polska opinia publiczna domaga się szybkiego przeprowadzenia takiego prawa. Skoro jednak kampanja opozycji będzie dalej prowadzona, może dość do kolizji między ludnością polską i żydowską w całym kraju.

„Osobście jestem przeciwna kompromisom na tym punkcie, więc pozostaje jedno do zrobienia, a tem jest - prawo, jakie przeprowadzić.

Księża popierają ustawę. Do powyższej dysputy wszedł nowy czynnik, kiedy okazało się, iż kler katolicki nalega na przeprowadzenie antykoszerniej ustawy, wyrażając opinie, że nowoczesne metody w rzeźniach, polegające na głuszeniu zwierząt przed ubojem, są całkiem zgodne z rytuałem żydowskim. Rada rabinacka ze swej stro-

ny orzekła znow, że skoro zwierzę jest ogłuszone, nie nadaje się już na mięso dla użytku Żydów ortodoksov, zatem Żydzi pozostaną nieugięci przy rytuale, przepisany przez Talmud.

Rząd w kłopotcie

Przedstawiciele rządu polskiego zaciskają pięście z desperacji, rozmawiając o losie antykoszerniej ustawy. Powiadają oni, iż pani Prystorowa narobiła rządowi poważnego kłopotu przez wysunięcie swego projektu w tej właśnie chwili, kiedy antysemitki ucucia w kraju doszły do niebezpiecznego punktu, a Polska znalazła się w obliczu wielkiej trudności ekonomicznych.

Tu zapytany, dlaczego więc p. Prystorowa wybrała obecną sesję sejmu na leczenie stanu, jaki utrzymywał się przez wieki, stawiając rząd w takim położeniu, urzędnik odpowiedział: „Tak, lecz pan nie zna pani Prystorowej.

Pani Prystorowa prowadzi czynną kampanję dla zapewnienia przejścia swemu włoskowi, a Słowarzyszenie Gospodyń Polskich, oraz inne organizacje są petycje do posłów, nalegając by głosowali za ustawą.

Miasta nie czekają

Nie czekając na przejście antykoszerniej ustawy w sejmie, szereg miast polskich postanowił skasować u siebie rytualny ubój bydła na mięso dla ludności chrześcijańskiej. Postanowienia takie zapadły już w gminie Chojny, na terenie miasta Łodzi, we Włocławku, Jaśle, a ostatecznie w Poznaniu.

Rząd popiera ustawę p. Prystorowej

Opozycja żydowska do antykoszerniej ustawy w sejmie spotkała się pierwszy raz z powodzeniem. W kołach rządowych oznajmiono, iż projektowane prawo, znoszące rytualny ubój zwie-

Korzystajcie z okazji Skład

Casa Nice

likwiduje w tym miesiącu materiały. Materiały są pierwszorzędne i bardzo tanie. Odwiedźcie nasz skład a przekonacie się.

Rua José Bonifacio, róg Praça Tiradentes.

Sklep

Artykułów Spożywczych Rocha Piekarza i Tomasa Kubisa

Kupujemy i sprzedajemy wszelkie produkty krajowe. — Posiadamy świeże towary spożywcze oraz napoje krajowe i zagraniczne.

SPRZEDAJEMY NAJLEPSZE

Nawozy Sztuczne i Makę Kostną
PRAÇA CORONEL ENÉAS 30, RÓG SÃO FRANCISCO 57
obok Igreja da Ordem — CURITYBA

Fabryka Gwoździ

GENAL PARTRANAENSE

MAX ROSSENHANN FILHO

Uwaga! Gwoździe z znakomitemi „Pontas Paris”. Detal — w 1 i 2 kg. paczkach; — gwarantowane; ceny hurt.

Paczka 1 kg.	9 x 9	— 10	za 3\$700
	10 x 10	— 11	za 3\$500
	11 x 12		za 3\$300
	12 x 13		za 3\$200
	13 x 15		za 5\$000
Paczka 2 kg.	14 x 18		za 4\$800
	15 x 21		za 4\$700
	16 x 24	— 27	za 4\$600
	17 x 27	— 30	za 2\$400
	18 x 33	— 36	za 4\$200
	19 x 36	— 39	za 4\$100
	20 x 42	— 45	za 4\$000

Oddział zastawy:

Wybór zastawy emalowanej, żelaznej, aluminiowanej, szklanej, kryształowej oraz naczyń kuchennych.

Sprzedaz hurtowna i detaliczna.
Rua do Rosario 3 — Kurytyba Parana.

Słynne lekarstwo HAEMATOGEN DRA HOMMEL'A

rozpowszechnione poczynił świeżo już od 35 lat działa znakomicie przeciw: Anemii, Sklerozie Suchotom, Malarji, Neurastenji, grypie, febrze, zapaleniu płuc, szkarlatynie, odrze, chorobom kobiecym, skrofulom, astenji i t. d.

Lekarstwo HAEMATOGEN D-ra Hommela działa ze skutkiem.

FIRMA PARANPOL (EMILIANO, KIMAK & CO.)

Zorganizowała w swym składzie DZIAŁ NACZYŃ KUCHENNYCH emalowanych i żelaznych, oraz DZIAŁ NAKRYĆ STOŁOWYCH: noże, widelce i łyżki, noże kuchenne, siekierki i t. p.

Maszyny i narzędzia rolnicze, preparaty chemiczne dla rolnictwa, radio - odbiorniki, ołówki Majewskiego, stalówki Wasilewskiego etc. etc.

Telefon 1 - 7 - 6 - 1
Caixa Postal 111
Praça Coronel Enéas 48 (dawniejsza Praça da Ordem).
CURITYBA.

Rodolpho Strobel

IMPORTOWIEC
PRAÇA CORONEL ENÉAS Nr. 119 — Parana
Kurytyba — Telefon 197.

Wielki skład: Wapna, Cegieł, Posadzek, Dachówek Francuskich płaskich i okrągłych, Piasku, Cementu, Eur kamionnych różnej wielkości. Sprawdza wprost z najlepszych i najtańszych Fabryk zagranicznych. Sztaby żelazne do betonu do budowy nowoczesnej. Cement, oleje, farby, pokosty, oraz wszelkie przyrządy do ustępów, kafe, rury galwanizowane, dachówki ogniotrwałe.

Casa de Saude „São Francisco“

DOM ZDROWIA — KLINIKA PRYWATNA
DR. JORGE MEYER FILHO
Rua São Francisco N. 25 — Curityba

Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach zastosoowanie sztucznego pneumatora X przy osobach cierpiących na płuc. — Nowoczesny aparat Roetgena. — Diatermia. — Sztuczne promienie ultra fioletowe, słoneczne, Zyskopia i t. d. — Przyjmuje od godz. 10-tej do 11 i pół i od 1-5

Fabryka Posadzek

Humberto Taroco & Cia.
Rua Visc. Rio Branco 1500 — Kurytyba —
Najtańszy a największy skład posadzek w Paranie

Apteka Tell

DROGARIA
Sigel Etzel & Cia.
Lekarstwa i preparaty krajowe i zagraniczne.
Vermicida Tell wróg robaków i glist, Farby Tell najlepsze do farbowania ubrań i sukienek.
Fermento Tell ekonomiczne drożdże do ciasta i chleba.
Recepty lekarskie załatwia się rzetelnie i sumiennie.

BALSAMO S. HELENA
Infallível contra dores.

leczy reumatyzm, bóle, piersiowe, bóle zębów uszu, neuralgii, kolki, świeże rany i t. p.
Lekarstwo używa się przez nacieranie.
Jest do nabycia we wszystkich aptekach.

„A VENCEDORA“

Fabryka cukierków i karmelków w najlepszych gatunkach i w papierki owijanych.
Cukierki malinowe, kokosowe, cytrynowe, ananasowe, truskawkowe, bananowe, miodowe i gumowe. — Prócz tych są jeszcze inne gatunki specjalne, nowego formatu, które w każdej chwili można nabyć po cenach bardzo przystępnych. — Uprasza się Szan. Rodaków o łaskawo przekonanie się, że są najtańsze i najlepsze w Kurytybie.
FRANCISZEK LACHOWSKI.
Curityba — Rua Cabral N 451 — Curityba

Przedsiębiorcy i Kupcy ogłaszajcie się w „LUDZIE“

rzat, będzie przeprowadzone w obecnej formie. Komisja rządowa bada jednakże projektowane prawo i propozycję innej ustawy, bardziej zadawalniającej Żydów.
Jednakże żydowski monopol mięsny będzie obalony. Żydom będzie może pozwolone kontynuować dotychczasowe praktyki z mięsem. lecy tylko dla własnego użytku.

General Roman Górecki, minister handlu i przemysłu, oświadczył, iż rząd jest zainteresowany przemysłem mięsnym jako źródłem dodatkowych dochodów. Obroty w handlu mięsnym wynoszą przeszło 100 milionów dolarów rocznie. Dotąd znajdowało się w tem dużo szantażu, przynoszącego obrzymie łapówki interesom żydowskim w związku z rytualnym ubojem.

UCZTOWANO DZIEWIĘĆ DNI

W miejscowości Kis-Kanisza na Węgrzech rozpoczęły się 25 ubiegłego miesiąca uroczystości weselne ziemianina Horvaltha. Skończyły się w poniedziałek. Dziewięć dni bez przerwy trwało wesele, podczas którego przyjęło przeszło 3000 osób. Zjedzono 140 kur, 2 krowy, 8 świń, niezliczone ilości tortów i ciast. Wypilo 1000 litrów wina, mnóstwo beczek piwa i 160 litrów czarnej kawy.
Zupełnie niezłe, jak na nasze ciężkie czasy!

Z życia koszarowego

Przekazywanie rozkazów
1) Kapitan do sierżanta-szeffa: — Jak panu zapewne wiadomo, jutro jest zamknięcie słońca, co nie jest zdarzeniem codziennym. Wyśle pan więc ludzi w mundurach polowych na plac ćwiczeń o godzinie 9.30. Będą tam mogli podziwiać to zjawisko i udzielić im odpowiednich wyjaśnień. Wrazie deszczu, nie będzie można nie zobaczyć, pozostawi więc pan ludzi w izbach.

2) Sierżant - szef do podoficera służbowego. — Z rozkazem kapitana jutro o godzinie 8.30 będzie zamknięcie słońca w mundurze polowym. Kapitan udzieli na placu ćwiczeń odpowiednich wyjaśnień, co jest zdarzeniem niecodziennym. W razie deszczu nie można będzie nie zobaczyć, ale zjawisko będzie miało miejsce w izbach żołnierskich.

3) Podoficer służbowy do kaprali: — Z rozkazu kapitana jutro o godzinie 7-mej będzie zamknięcie słońca na placu ćwiczeń. Wszyscy ludzie w mundurach polowych. Kapitan będzie udzielał odpowiednich wyjaśnień na izbach w razie deszczu, który nie jest zjawiskiem codziennym.

4) Kapral, do żołnierzy. — Jutro o godzinie 5.30 kapitan zamknie słońce w mundurze polowym, udzielając odpowiednich wyjaśnień, w razie potrzeby na placu ćwiczeń. Wrazie deszczu zjawisko to będzie miało miejsce w izbach żołnierskich, co jest zdarzeniem niecodziennym.

5) Żołnierze między sobą. — Jutro rano słońce zamknie kapłana w izbie. Wrazie deszczu, to niezwy-

kle zjawisko będzie miało miejsce w mundurach polowych, co nie jest zdarzeniem codziennym.

SPECJALISTA

Gdy wieczorem pan Teodor omarzył z żoną przeróżne bolączki dnia, związane z budżetem wydatków domowych, małżonka nagle odłączyła od tematu i rzekła:
— Daś była znów Antosia.
— I czego chciała?
— Jak zawsze. Prosiła, abym mógł znaleźć dla niej jakąkolwiek posadę.
Pan Teodor się zachnął:
— Czyż ona nie wie, że jest obecnie kryzys i posad wolnych nigdzie niema?
— Owszem, wie doskonale, bo przecież od kilku miesięcy zabiega wszędzie, gdzie tylko można.
— Więc?
— A nie mogąc sobie poradzić, zwraca się do ciebie pomoc. To o ciebie dziwi?
— Ocz! Ja. Tr rozumiesz najlepiej.
— Ale ona tego pojąć nie chce. Jej się wciąż zdaje, że ty masz Bóg wie jakie stosunki i gdybyś tylko za nią przemówił...
— To dostałaby posadę? — rozemknął się pan Teodor. — Zabawne doprawdy! Nie wiedziałem, że w jej pojęciu uchodzi za tak wpływową osobistość.
— Jednak oś dla niej zrobić trzeba. Jest potrzebny rozkład, wspomnieliśmy mi nawet, że ongiś jej ojciec pomagał o nieraz, gdy byłś studentem i cierpiałeś biedę.
— Rozumiem, że mam względem niej pewne obowiązki, ale co pożąć, kiedy posady nie wytrasną? To już ponad moje możliwości.
— W każdym razie...
— Już wiem! — zawołał pan Teodor. — Żeby do mnie nie miała żalu, skieruję ją do specjalisty.
— Mianowicie?
— Dam jej bilecik polecający do rady Hilariego.
— I myślisz, że on znajdzie dla niej posadę?
— Wcale tego nie myślę.
— Więc niby po co wogóle tam posyłać Antosię? Żeby odmówił?
— Bądź spokojna, nie odmówi. Każę przysiąc za tydzień, później za dwa, znów za dwa, aż w końcu, gdy się dziewczynie nie uprzykrzy, prze-

stanie go sama nachodzić. A gdy ją po pewnym czasie radca spotka na ulicy, to powie, że sama jest sobie winna, bo posada właśnie była, ale trzeba było ją oddać komuś innemu, skoro Antosia się nie zgłaszała.
— Wstrętny egoista!
— Takby się zdawało, a jednak dzięki temu systemowi na opinie człowieka bardzo uczynnego. Chciał dla nikogo nie nie zrobić, ale jeszcze nie było wypadku, żeby komuś kategorycznie odmówił pomocy lub poparcia. Taki już jest radca Hilaraj. Ma swoją politykę względem bliźnich i ona go nie zawodzi.
(Kur. Warsz.)

ŚMIECH TO ZDROWIE

PIJACKA LOGIKA
O drugiej winicy powrót do domu jakiś mocno pijany jegomość. W pewnej chwili pijak wywołuje s kleszeń klucza i zaczyna nim manipulować przy zamku elektrycznej latarni.
Przechodzący policyjant zatrzymuje pijaka:
— Co pan robi? Czego się pan dobija do latarni, przecież tu nikt nie mieszka!
— Nie mieszka? To dlaczego na górze się śmieci?
OSTROŻNY.
Nowy woźny: Jakaś pani chce się zobaczyć z panem dyrektorem.
— Czy ładna?
— Tak.
— Proszę, niech wejdzie.
Dyrektor (po dziesięciu minutach):
— On taka miłą mówi się, że jest ładna?
Woźny: — Byłem ostrożny. Co bym uczynił, gdybym powiedział, że jest brzydka, że byś może się okazało, że to pańska żona.
LEKTURA MAŁEGO JASIA.
— Co czytasz, Jasiu?
— Nie wiem, mamusia.
— Przecież czytasz głodno!
— Tak, ale się nie przytuchnie!

Zbliża i zdalaka

BURZE ŚNIEŻNE NAWIEDZIŁY TERAZ CAŁĄ PRAWIE EUROPE

W krajach ciepłych nieprzwyyczajona ludność umiera dziesiątkami z zimna.
Burze śnieżne mrozy nawiedziły całą niemal Europę, szerząc zniszczenie w dobie, w śniegach w ludziach. Ruch okretowy został sparaliżowany na wiel na morzach takich jak Śródziemne, Marmora, Adriatyk i Czarnie. W wielu rybaków zginęło, gdy łodzie ich zostały rozbite o brzegi włoskie na Adriatyku. Na liczone tu, że ogółem wskutek burzy zginęło około 30 osób.

W Bułgarii wykołeli się pociąg wskutek zawału. Zabitych 15. Na Węgrzech i w Grecji wielu zmarło z przelębnia. W Macedonii zmarło z powodu mrozu 25 osób. W Turcji mrozy straszliwe.
We Florydzie temperatura spadła do 30 stopni powyżej zera, a na Grenlandji, leżącej blisko bieguna północnego jest niemal ciepło, gdyż temperatura podniosła się do 50 stopni powyżej zera.

SEKWESTRATOR CAŁUJE REKĘ PODATNIKÓW!

Czy słyszeliście kiedy, aby sekwestrator całował po rękach osoby płacące podatki? Ta grzeszność wydaje się co najmniej przesadzona, jednak stało się tak. W pewnej wsi pow. lipnowskiego zjawił się nieznanym osobnik i urządzając się za sekwestratora urzędu skarbowego, zapowiedział ściąganie podatków za cały rok zgóry. Na wieś padła trwoza. No, ale trudno. Jeden z mieszkańców wsi p. Wszelaki wpłacił sekwestratorowi 30 złotych, wzamian

za co otrzymał pokwitowanie na skrawku bibuły, z podpisem „Śliski”. Na pożegnanie sekwestrator ucałował ręce 80-letniej Michaliny Wszelakiej, jakoleż i rękę podatnika Wojciecha Wszelakiego. Ta grzeszność go zgubiła. Zdumiony podatnik zameldował o tem u wołta, a wołt zawiadomił policję. Oczywiście stwierdzono, iż był to trick oszkańczy. P. Śliski, który wyszł z rąk policji, który wyszł z rąk policji, który wyszł z rąk policji.

ŚMIERĆ ZA PALENIE OPIUM

Podczas obław w Jaskiniach gry i palarniach opium w Pekinie aresztowano 564 Chińczyków. Pięciu z nich powieszono.
Wszyscy wziętnowie, którzy

nie chcą zapłacić nałożonej na nich grzywny, są zmuszani do maszerowania przez 7 godzin dziennie po zaspach śnieżnych aż do zupełnego wyzerpania.